

TIMBRO

*Svensk idrottspolitik
– en bollbyråkrati*

Filip Wiljander
TIMBRO • Januari 2018

Om författaren

FILIP WILJANDER studerar masterprogrammet i statsvetenskap vid Stockholms universitet och sitter i Moderata ungdomsförbundets förbundsstyrelse samt kommunfullmäktige i Nacka.

© Författaren och Timbro 2018
www.timbro.se
info@timbro.se

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	3
INLEDNING	4
RIKSIDROTTSFÖRBUNDET	5
STATEN OCH IDROTTEGENOM HISTORIEN	6
SÅ STYR RIKSIDROTTSFÖRBUNDET IDROTTSVERIGE	9
En ideell förening får styra	9
Riksidrottsförbundet styr var pengarna ska gå	9
Statsbidragen har skapat ett monopol	12
Olika regler för arbetstillstånd	14
Monopolet inkluderar inte alla	14
KORPORATISM OCH EGENINTRESSE	17
Korporatism	17
Samtliga bör vara inkluderade	17
Självständighetens paradox	18
Särintresset präglar spelmarknaden	19
REFORMFÖRSLAG	20
KÄLLOR OCH REFERENSER	21

SAMMANFATTNING

- Statens idrottspolitik bedrivs enligt en korporativ modell där förvaltningen har överförts till den fristående organisationen Riksidrottsförbundet (RF).
- RF är en ideell förening som företräder sina medlemmar. Trots det ges de ensamrätt på att fördela drygt 2 miljarder skattekrönor som läggs på idrott varje år.
- Den korporativa förvaltningsmodellen innebär att RF ligger utanför riksdagens kontrollmakt. Det försvårar kartläggning av statsbidraget, och det är inte möjligt att utvärdera bidragets måluppfyllelse.
- Inte ens hälften av statsbidraget går till idrottsföreningarna där själva verksamheten utförs. Resten stannar hos RF själva, i någon av deras regionala organisationer eller i toppen på medlemsorganisationerna. Enbart RF centralt har över 100 anställda med administrativa kostnader på drygt 250 miljoner kronor.
- Som medlemsorganisation röstar de befintliga medlemmarna om vilka som får vara med. Det innebär att många organisationer stängs ute. RF har en tydlig policy om att inte släppa in konkurrerande verksamheter.
- Modellen med ett fristående Riksidrottsförbund som agerar delvis som en myndighet motiveras med att man vill ha en fristående och självständig idrottsrörelse. Nuvarande modell leder istället till likriktning då alla måste in under samma organisation. T.ex. måste alla medlemsorganisationer kvotera sina styrelser och följa de fastslagna riktlinjerna och värdegrunden.
- Som företrädare för hela idrottsrörelsen har RF även en särställning när det kommer till arbetskraftsinvandring. I praktiken kan atleter som vill tävla i idrotter som inte ryms under RF inte få tillstånd att komma till Sverige som just tävlanden, då RF har ett avtal med Migrationsverket att fungera som remissinstans.
- Statens idrottspolitik bidrar alltså till att toppstyra och likrikta svensk idrott genom bidrag, regler och överlåtande av myndighetsuppgifter till Riksidrottsförbundet (RF).
- För att skapa en i verkligheten självständig idrottsrörelse föreslås ett antal reformer som flyttar makten från toppen av organisationen ner till medlemmarna.
  - Frånta Riksidrottsförbundet deras särställning som organisation. Riksidrottsförbundet bör som alla andra föreningar representera sina medlemmar och inte ges speciella befogenheter av staten.
  - Avskaffa de statliga bidragen till idrott som i dag fördelas genom Riksidrottsförbundet.
  - Låt kommunerna ta ett större ansvar för idrottspolitiken.
  - Reformera systemet med arbetstillstånd för idrottare. Samma regler måste gälla för alla.

INLEDNING

Den mycket höga organisationsgraden i Skandinavien lyfts ofta fram som en framgångssaga mot vilket andra länder bleknar. Fackföreningar, hyresgästföreningar, hembygdsföreningar, nykterhetsrörelsen – listan över alla former av mänsklig aktivitet som svenskarna valt att organisera kan göras lång. Gunnar Heckscher skrev en gång att det enda som saknades i Sverige var ett ”Samfund för sömnens främjande”.¹ Svensk idrott är inget undantag, utan är organiserad genom en folkrörelse med föreningar, förbund och årsmöten.

Att aktivt stödja en fri och självständig idrottsrörelse är en av utgångspunkterna med den statliga idrottspolitiken.² Som inom flera andra områden har staten därför kommit att tillhandahålla olika bidrag till idrottsrörelsen med efterföljande regelverk. Idrottsstödsutredningen (SOU 2008:59) beskrev det såhär:

*Idrotten som kulturyttring har alltid – från antikens olympiska lekar till dagens moderna, globaliserade tävlingsidrott – utformats i relation till, och som en återspeglning av, dess omgivande samhällens normer, förutsättningar och historiska utveckling.*³

Idrottsstödsutredningen lyfte fram idrottens folkrörelseideal, det ideella engagemanget och de omfattande offentliga stöden.⁴ Samtidigt behöver det poängteras att idrottsrörelsen är ett skolexempel på hur politiker har inkorporerat föreningslivet i politiken och förvaltningen. På samma sätt som företrädare för arbete, kapital, jordbruk, med flera, tidigare deltog i det offentliga beslutsfattandet, har makten över svensk idrott överlåtits till en enda förening: Riksidrottsförbundet.

Svenska politiker har över tid, och kanske oavsiktligt, mer eller mindre tvingat självständiga idrottsförbund och föreningar att bli medlemmar i Riksidrottsförbundet. Det kan handla om krav på medlemskap för att få statsbidrag eller för att kunna söka arbetstillstånd för sina tränare och idrottare. Medlemskapet ger många privilegier, och i dag samlar förbundet nästan all svensk idrott. Men i sin strävan efter att stärka idrottens självständighet har politiker också skapat en paradox. Idrottsförbundet är numera beroende av Riksidrottsförbundet för de privilegier som medlemskapet medför, och genom medlemskapet överlämnar de rätten att styra över sin egen verksamhet. Civilsamhällets självständighet och mångfald har försvagats.

Samtidigt är det enbart *en majoritet* som är med, och inte *alla*. Somliga organisationer har självmant valt att stå utanför, medan andra inte har släppts in. I denna rapport ges exempel på idrottsförbund som i övrigt uppfyller de kriterier som ställs, men som inte tillåts bli medlemmar på grund av likheter med redan befintliga medlemsförbund.

Det är inte djärvt att påpeka att Riksidrottsförbundet har en särställning inom svensk idrott på ett sätt som inte nödvändigtvis ligger i linje med ambitionen att folk flest ska motionera och röra på sig. Samtidigt försvaras systemet av såväl utredare som Riksidrottsförbundet självt, vilket inte är inte konstigt. Som statsvetaren Carl Johan Ljungberg uttryckte det i antologin *Det civila samhället*:

*De etablerade intressena, de som har nytta av att statssubventioner och privilegier består, att den korporativa Leviathan får överleva, motsätter sig genom misstro, skepsis eller faktiskt motstånd det civila samhället.*⁵

Frågan som bör ställas till svenska politiker är om den statliga idrottspolitiken verkligen är utformad för att gynna människor i rörelse, eller om den är till för *rörelsen* i sig?

¹ Heckscher, 1984, sid 199.

² Proposition 2008/09:126, sid 17.

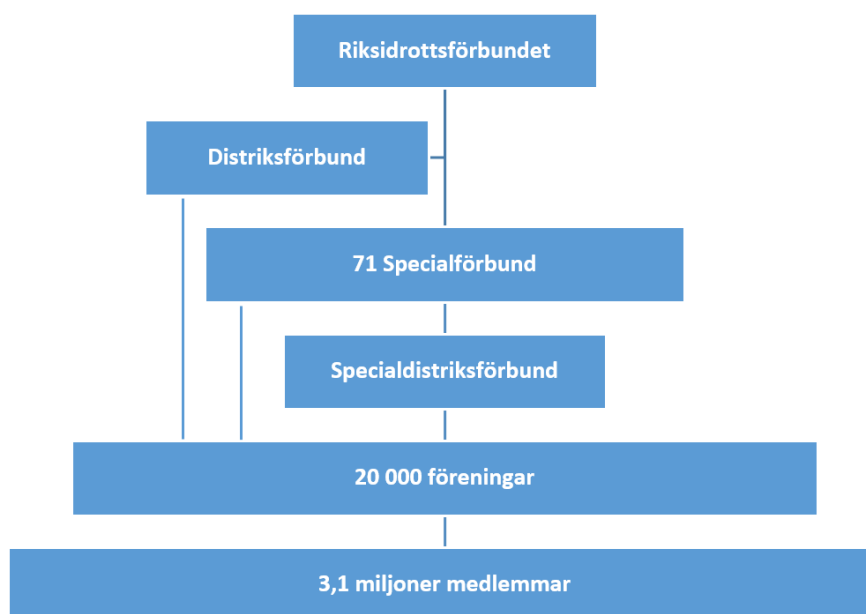
³ SOU 2008:59, sid 53.

⁴ SOU 2008:59, sid 53.

⁵ Ljungberg, 1990, sid 9.

RIKSIDROTTSFÖRBUNDET

Riksidrottsförbundet (RF) är en paraplyorganisation för större delen av den organiserade idrotten i Sverige. Förbundet består av 71 specialidrottsförbund (SF) som var och en representerar specifika idrotter. Både RF och de olika SF har regionala organisationer genom distriktsidrottsförbund (DF) och specialidrottsdistriktsförbund (SDF). De regionala organisationerna svarar i stor utsträckning för kontakterna med de cirka 20 000 lokala idrottsföreningarna som ingår i något specialförbund. De lokala föreningarna, som befinner sig längst ned i pyramiden, samlar ca 3,2 miljoner medlemmar och är de som bedriver den faktiska idrottsverksamheten.⁶

Riksidrottsförbundet har ett tudelat ansvar: ett ansvar gentemot staten och ett gentemot sina medlemmar. Gentemot staten agerar förbundet som ställföreträdande myndighet i frågor rörande idrottsanslagets fördelning och administration utifrån en korporativ förvaltningsmodell.⁷ Gentemot medlemmarna har förbundet i ansvar att stödja dessa och företräda dem i deras kontakter med samhället. RF ansvarar också för den strategiska ledningen av idrottsrörelsen gällande exempelvis ekonomi och organisation. Förbundet är styrt av sina medlemmar, specialidrottsförbunden, som beslutar om policyfrågor och gemensam verksamhetsinriktning, samt om vilka idrottsförbund som ska godkännas som nya medlemmar. Medlemmarna utser också en Riksidrottsstyrelse som bl.a. ska verka för efterlevande av stämmans beslut samt ansvarar för RF:s pengar.⁸

⁶ Kulturutskottet, 2017, sid 17.

⁷ SOU 2008:59, sid 130.

⁸ Kulturutskottet, 2017, sid 17-18.

STATEN OCH IDROTTE GENOM HISTORIEN

Som många andra folkrörelser växte idrottsrörelsen fram under 1800-talets senare hälft.⁹ I början av 1900-talet fanns det två riksorganisationer för idrotten: *Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande* (SCIF) och föregångaren till Riksidrottsförbundet, *Svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbund*. Organisationerna gav idrottsrörelsen en tudelad ledningsstruktur där SCIF ansvarade för ”ekonomi och allmän idrottspropaganda” och RF var ”organisatoriskt centrum för den aktiva idrottsutövningen”.¹⁰

När regeringen år 1908 inte lyckades få igenom sitt förslag om statsbidrag till idrott beviljades idrottsrörelsen istället ett särskilt idrottslotteri. Lotteriet blev startpunkten för idrottsrörelsens långa relation till spelmarknaden. Fem år senare infördes även ett generellt statsbidrag vilket också innebar starten på den korporativa förvaltningsmodellen genom att staten fick ett ombud i SCIF:s styrelse och förvaltningsutskott. Visserligen var det riksdagen som beslutade om idrottsanslagets storlek, och regeringen som avgjorde till vilka ändamål som anslaget skulle fördelas, men idrottsrörelsen gjorde ”en samlad bedömning av idrottsrörelsens totala bidragsbehov, utformade ett utförligt förslag till anslagsfördelning samt därefter fördelade och administrerade de medel som idrotten fick sig tilldelade.”¹¹

Situationen med två riksorganisationer för idrotten kom dock att kritiseras. Exempelvis anklagade 1922-års idrottsutredning tudelningen för att leda till onödig uppdelning och dubbelarbete. Tudelningen kunde lösas, ansåg de, genom att RF gavs i uppgift att leda den aktiva idrotten och förfoga över de allmänna medlen.¹² Situationen löstes år 1931 när Riksidrottsförbundet blev ensam kvar i idrottsrörelsens ledning, och de särskilda bestämmelserna och statens representation i SCIF övergick till RF. Sedan dess har RF agerat som ställföreträdande idrottsmyndighet i frågor rörandes förvaltning och fördelning av statens idrottsstöd.¹³

1934 inrättade staten AB Tipstjänst som under statlig kontroll gavs ensamrätt på tips som spelform och där hela spelbolagets vinst reserverades för idrottens främjande. Idrottsrörelsens statliga finansiering ökade därmed markant, och mellan åren 1935–1939 tillfördes idrottsrörelsen sammanlagt närmare 23 miljoner kronor från Tipstjänst, vilket kan kontrasteras med statsstödet blygsamma 2 miljoner kronor för perioden 1913–1934. Bidragen från spelmarknaden anses vara ett av skälen till att idrotten blev en del av folkhemsbygget och svensk välfärdspolitik.¹⁴

Givet att Riksidrottsförbundets legitimitet grundades på att de samlade *all* frivilligt organiserad idrott gav utvecklingen under efterkrigstiden upphov till en legitimitetskris. *Korpen*¹⁵ hade bildats som ett motionsinriktat alternativ till den mer tävlingsorienterade idrotten hos RF. *Friluftsförbundet*¹⁶ lämnade RF och positionerade sig som en separat del av idrottsrörelsen med särskild friluftspprofil. Eftersom idrottsverksamhet bedrevs utanför RF ansåg 1955-års *idrotts- och friluftsutredning* att förbundet saknade legitimitet för att fördela statsbidraget. Utredningen förordade i stället att en statlig nämnd skulle inrättas som beredningsorgan av idrottens offentliga stöd. Nämnden ansågs kunna utgöra en opartisk rådgivare och bättre säkerställa kontroll och effektivitet över anslagen. Förslaget uppskattades av Korpen och Friluftsförbundet, men eftersom RF kraftigt motsatte sig förslaget valde regeringen att inte gå vidare med det.¹⁷

⁹ SOU 2007:66, sid 41.

¹⁰ SOU 2008:59, sid 80.

¹¹ SOU 2008:59, sid 81–83.

¹² SOU 1922:9, sid 71.

¹³ SOU 2008:59, sid 86–87.

¹⁴ SOU 2008:59, sid 87–89.

¹⁵ Fram till 1989 hette de *Svenska Korporationsidrottsförbundet*.

¹⁶ Fram till 1975 hette de *Skid- och friluftsförbundet*.

¹⁷ SOU 2008:59, sid 91–94.

Staten fortsatte dock att blanda sig i civilsamhällets organisering och försökte på olika sätt samla idrotten i en enda organisation. 1957 års idrottsutredning fick bland annat i uppgift att verka för en sammanslagning av RF och Korpen, vilket den dock misslyckades med.¹⁸ Trots idrottsrörelsens splittring, lade 1965 års idrottsutredning i sitt betänkande fram ett förslag där Riksidrottsförbundet fick behålla sin myndighetsroll med ett utvidgat ansvar för friluftsområdet. I och med förändringen avslutades konflikten om myndighetsfrågan med ett stärkt RF och med Korpen och Friluftsförbundet som förlorare. Friluftsförbundet har fortsatt vara en självständig organisation medan Korpen har anslutit sig till RF.¹⁹

Under 1970-talet blev idrotten en allt viktigare del av välfärdsstaten. De offentliga bidragen ökade kraftigt och rörelsen fick möjlighet att genomgå en materiell och organisatorisk uppbyggnad med bland annat utökad kansliorganisation för RF. När Sveriges ekonomi försämrades i slutet på 1980-talet drabbades även idrottsrörelsen hårt. Liksom tidigare, och senare, blev spelmarknaden en lösning på idrottsrörelsens finansiering.²⁰

År 1989 började Bingolotto sändas på initiativ av distriktsidrottsförbundet Göteborg. Redan år 1993 inbringade Bingolotto 865 miljoner kronor till idrottsrörelsen, vilket vida översteg statsbidragen. För att öka konkurrenskraften för folkrörelsernas spel presenterade regeringen ett reformpaket med åtgärder som höjda penningvinster och skattelättnader. Dessutom introducerades värdeautomaterna vars överskott skulle gå till föreningslivets barn- och ungdomsverksamhet. Vegas värdeautomater, som i dag återfinns på många värdshus och pizzerior, blev en vinstmaskin för idrottsrörelsen: 1999–2003 genererade de över 1,3 miljarder kronor till svensk idrott.²¹

Riksidrottsförbundets offentliga anslag

Källa: SOU 2008:59, Centrum för idrottsforskning 2016 och Proposition 2017/18:1.

¹⁸ SOU 2008:59, sid 93–94.

¹⁹ SOU 2008:59, sid 94–95.

²⁰ SOU 2008:59, sid 96–97.

²¹ SOU 2008:59, sid 97–99.

Idrottsrörelsens koppling till spelmarknaden har gett idrottsrörelsen en enastående anslagsutveckling. Mellan åren 1997–2008 ökade det statliga idrottsstödet från cirka 535 miljoner kronor till drygt 1,8 miljarder kronor, och hela ökningen kom från Svenska Spel.²² De statliga miljardprojekten ”Handslaget”, som fanns under perioden 2003-2007, och det pågående ”Idrottslyftet”, har båda byggt på statens spelvinster.²³ Ett enkelt konstaterande är att ökningarna inte verkar ha berott på ökade behov eller ökad aktivitetsnivå, utan enbart på att bidragen var kopplade till inkomstutvecklingen för ett fåtal aktörer på en reglerad spelmarknad. Eftersom bidragen kom från spelmarknaden ingick de inte i statsbudgeten och, som Idrottsstödsutredningen uttryckte det så kom

...medlen varken prövas mot andra statliga utgifter eller påverkas av finanspolitikens utgifstak. Idrottsrörelsens bidrag via AB Svenska Spel är således en stödform som är isolerad från den övriga statliga politiken vilket möjliggör anslagsökningar i en helt annan omfattning än för traditionella bidrag över statsbudgeten.²⁴

Att idrottens bidrag var frikopplat från idrottens faktiska behov var ett av skälet till att finansieringsmodellen ändrades igen år 2011.²⁵ Sedan 2011 ges statens stöd från statsbudgeten och idrotten är ”inte längre beroende av storleken på överskottet från AB Svenska Spel”.²⁶

---

²² SOU 2008:59, sid 21.

²³ Kulturutskottet, 2017, sid 35.

²⁴ SOU 2008:59, sid 19.

²⁵ Kulturutskottet, 2017, sid 36.

²⁶ Proposition 2010/11:1, sid 25.

SÅ STYR RIKSIDROTTSFÖRBUNDET IDROTTSSVERIGE

EN IDEELL FÖRENING FÅR STYRA

Staten har genom lag gett Riksidrottsförbundet i uppgift att besluta om fördelningen av statsbidrag till idrottsverksamhet.²⁷ Uppgiften preciseras i idrottsstödsförordningen där det bland annat stadgas att bidragen ska gå till RF-anslutna organisationer.²⁸ Det är stora summor som ska fördelas, och det är genom denna uppgift som Riksidrottsförbundet har fått sin monopolställning inom svensk idrott. Under senare år har statens anslag till idrotten varit nästan 2 miljarder kronor årligen.²⁹ Som en jämförelse fördelade Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) drygt 370 miljoner kronor i projektbidrag och organisationsstöd under 2016.³⁰

Den stora skillnaden mellan MUCF och RF är att den sistnämnda är en ideell förening och inte en myndighet. Eftersom RF inte är en myndighet är det inte enbart svårt att se om anslagen gör avsedd nytta, det är även svårt att se var de hamnar. Att det är svårt att styra var pengarna hamnar blir tydligt när man försöker kartlägga statens bidrag till idrottsrörelsen. Kulturutskottets uppföljnings- och utvärderingsgrupp skriver att det ”är svårt att få en samlad bild över dessa bidrag” och de eftersöker ”en samlad redovisning av samtliga bidrag till idrotten”. Ändå anslår staten drygt två miljarder kronor årligen, ofta med knapphändiga villkor om vad medlen ska användas till.³¹

RIKSIDROTTSFÖRBUNDET STYR VAR PENGARNA SKA GÅ

Så mycket går till föreningarna

Den faktiska idrottsverksamheten inom Riksidrottsförbundet sker i de tusentals lokala idrottsföreningarna över hela landet. Där utförs aktiviteterna av de ännu fler ideellt engagerade tränarna och ledarna. Om politiker vill finansiera idrott med skattemedel bör de säkerställa att de når föreningarna. Det är dock Riksidrottsförbundet som i stor utsträckning avgör till vilka och för vad pengarna ska gå.

En kartläggning av var statsbidragen hamnar låter sig inte göras enkelt. Det framgår varken i budgetpropositionen eller regleringsbrevet hur fördelningen av bidragen ska ske; det har överlämnats åt RF att avgöra vilket försvårar kartläggningen. Bidragen tillförs idrottspyramidens topp, RF, för att sedan fördelas nedåt genom specialförbund, regionala förbund och vidare till idrottsföreningar. Till de dryga 20 000 idrottsföreningarna förefaller endast två stöd vara vigda: det *statliga LOK-stödet* och delar av det så kallade *Idrottslyftet*.³²

Det *statliga LOK-stödet* ska gå till de föreningar som ”med utgångspunkt i idrottsrörelsens verksamhetsidé, vision och värdegrund” bedriver barn- och ungdomsverksamhet. Bidraget fastställs av RF och bygger på antalet sammankomster, deltagare och ledare.³³ För 2016 vigde RF drygt 586 miljoner kronor åt föreningarna i statligt LOK-stöd.³⁴

²⁷ SFS 1995:361.

²⁸ SFS 1999:1177.

²⁹ Proposition 2016/17:1, sid 190.

³⁰ Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, 2017, sid 7.

³¹ Kulturutskottet, 2017, sid 8 och sid 33.

³² Även Kulturutskottet anger att de statliga bidragen till idrottsföreningarna består av LOK-stöd och Idrottslyftet, se Kulturutskottet, 2017, sid. 24.

³³ Kulturutskottet, 2017, sid 52–53.

³⁴ Riksidrottsförbundet, 2017f, sid 40.

Det andra statsbidraget är en del av *Idrottslyftet*. Idrottslyftet består av ett utvecklingsstöd, ett föreningsstöd och ett anläggningsbidrag. Det är de två sistnämnda som kan sägas komma föreningarna till del. Stödets syfte är ”att utveckla verksamheten så att barn- och unga i åldern 7–25 år väljer att idrotta i förening och stimuleras till ett livslångt idrottande i föreningsidrotten.”³⁵ Vägen som Idrottslyftets bidrag ska färdas från staten till föreningarna är dock lång. Bidraget når föreningarna genom att de först tilldelas RF och sedan specialidrottsförbund och distrikt inom RF. Specialidrottsförbunden och distrikten ansvarar själva för sitt respektive förbund och sina föreningar.³⁶ Av Idrottslyftets 550 miljoner kronor gick, enligt Riksidrottsförbundet själva, drygt 310 miljoner kronor till föreningarna.³⁷

I sitt intressepolitiska program framhäver RF idrottsföreningarnas betydelse. Men sammantaget är det endast 896 miljoner kronor av statsbidraget på 2 miljarder som når föreningarna – mindre än 50 procent!³⁸ Att mindre än 50 procent av statsbidraget går till föreningarna bidrar till att det inte utgör mer än 12 % av föreningarnas genomsnittliga inkomster. Utöver statsbidrag består nämligen föreningarnas inkomster till 12 % av kommunala bidrag, 35 % av medlems- och träningsavgifter och 41 % av egna arrangemang, reklam, lotter, försäljning samt ”övrigt.”³⁹ Kommunerna betalar även idrottsanläggningars driftskostnader och investeringar på respektive drygt 10,5 miljarder kronor och 4,37 miljarder kronor per år.⁴⁰ Avslutningsvis bör också värdet av det ideella engagemanget i föreningarna adderas, vilket beräknas uppgå till mellan 20 och 30 miljarder kronor.⁴¹ Ändå vill Riksidrottsförbundet att statsbidraget höjs – bland annat med hänsyn till föreningsidrotten.

Så mycket stannar i de centrala organisationerna

Uppenbarligen går en betydande del av statsbidraget till annat än föreningarna, men det är svårt att exakt beräkna hur mycket som stannar i organisationernas nationella och regionala nivåer. Genom att summera kostnader och utbetalade stöd, förefaller åtminstone 860 miljoner kronor stanna i organisationernas nationella och regionala nivå. Då inkluderas inte kostnaderna för specialidrottsförbundens centralorganisationer, eller distriktsförbunden. Återigen framstår det som att knappt hälften överhuvudtaget når de enskilda lagen och klubbarna.

Idrottslyftet var en stor nyhet från den tillträdande alliansregeringen år 2006 och presenterades som ”en ny utvidgad särskild satsning på svensk idrott.”⁴² Projektet – en fortsättning av det socialdemokratiska projektet ”Handslaget” – syftar till att ”attrahera fler barn och ungdomar att delta i föreningsidrotten”.⁴³ Av Idrottslyftets 550 miljoner utbetalades endast 310 miljoner kronor till föreningarna, i form av föreningsstöd och anläggningsbidrag. Resterande 240 miljoner kom centralorganisationerna till del.⁴⁴ En del av detta är utvecklingsstöd till specialidrottsförbunden, distriktsidrottsförbunden och SISU-distrikten. De ska användas för att bland annat informera föreningar om projektet, hjälpa föreningarna att söka medel, följa upp, delta på två idrottslyftsträffar och för att rapportera in uppgifter till RF.⁴⁵ Av Idrottslyftets 550 miljoner kronor verkar ungefär 40 procent stanna kvar i organisationerna själva.

³⁵ Riksidrottsförbundet, 2015a.

³⁶ Kulturutskottet, 2017, sid 54–55; Kulturutskottet, 2017, sid 75.

³⁷ Riksidrottsförbundet 2017b; Medarbetare på Riksidrottsförbundet. E-post.

³⁸ LOK-stödet uppgick år 2016 till 586 miljoner kronor, se Riksidrottsförbundet, 2017f, sid 40; Summering av utbetalat föreningsstöd till SF och DF, samt utbetalat anläggningsstöd, se Riksidrottsförbundet 2017b.

³⁹ Kulturutskottet, 2017, sid 23–24.

⁴⁰ Kulturutskottet, 2017, sid 23; I driftskostnaden från 2014 ingår även småbåtshamnar och bad, vilket dock utgör en minoritet av bidraget. I investeringskostnaden från 2014 ingår även kulturanläggningar, men majoriteten är idrottsanläggningar.

⁴¹ SOU 2008:59, sid 151.

⁴² Proposition 2006/07:1, utgiftsområde 17, sid 138.

⁴³ Proposition 2016/17:1, sid 182.

⁴⁴ Socialdepartementet 2016, sid 1; Riksidrottsförbundet 2017b.

⁴⁵ Riksidrottsförbundet, 2016b, sid 10–11.

Ytterligare ett stöd till idrottsförbundens centralorganisationer är SF-stödet på drygt 400 miljoner kronor.⁴⁶ SF-stöden består av ett basbidrag och ett landslagsstöd. Basbidraget är ett generellt bidrag som Riksidrottsförbundet fördelar mellan sina specialidrottsförbund, och som tar hänsyn till parametrar som specialidrottsförbundens relativa storlek och aktivitetsnivå.⁴⁷ År 2016 uppgick basbidraget till drygt 330 miljoner kronor.⁴⁸ I en jämförelse med basbidraget är landslagsstödet mer blygsamt: ca 71 miljoner kronor år 2016.⁴⁹ Även landslagsstödet ges direkt till SF via RF med syftet att ”stärka deras arbete med sina respektive landslag.”⁵⁰

Värt att poängtera är att SF-stöden ingår i en anslagspost benämnd som ”verksamhet av gemensam natur inom idrottsrörelsen”, där även det statliga LOK-stödet ingår. Utöver SF-stöden består utgifterna i anslagsposten av bland annat ”organisationsstöd till RF:s och DF:s förvaltningskostnader.”⁵¹ Medlen ska också gå till ett kompetenscentrum samt till arbetet med olympiska spel och Paralympics.⁵² Riksidrottsförbundet beslutar hur medlen ska fördelas mellan de angivna ändamålen, och således är det deras ansvar att säkerställa att medlen hamnar där de bäst gör nytta.

Det är tydligt att medlen till lokala föreningar konkurrerar med kostnader för idrottsrörelsens administration. Sammantaget har Riksidrottsförbundet nationellt och regionalt en organisation som kostar runt 385 miljoner kronor årligen. På nationell nivå har RF en kansliorganisation på runt 100 anställda som kostar lite mindre än en kvarts miljard per år.⁵³ De olika distriktsidrottsförbundens egna kostnader uppgår till drygt 143 miljoner kronor, vilket är runt 55 procent av dess intäkter.⁵⁴

Summerat uppgår de centrala kostnaderna – exklusive kostnaderna för distriktsförbunden – till drygt 860 miljoner kronor. Adderas dessa uppgår beloppet till närmare en miljard kronor. Visserligen kan en del av de centrala kostnaderna komma de lokala föreningarna till del, men frågan är om idrottsföreningarna själva hade valt ett upplägg där en så stor andel av statsbidraget stannar på central nivå.

Gör stöden avsedd nytta?

Givet att statsbidraget till idrotten uppgår till nästan två miljarder kronor är det relevant att undra vad för effekt bidragen ger. Men eftersom Riksidrottsförbundet är en ideell förening har verksamheten hamnat utanför riksdagens kontrollmakt och Riksrevisionen saknar rätten att genomföra en årlig revision.⁵⁵ I sin senaste effektivitetsgranskning av Riksidrottsförbundet från år 2004 konstaterade Riksrevisionen att regeringens återrapportering av bidragen brast och att det inte framgick om dess syften uppfyllts.⁵⁶ Kulturutskottets uppföljnings- och utvärderingsgrupp skrev också år 2017 att ”... det är oklart vilka resultat som uppnås med de statliga bidragen.”⁵⁷ Så utöver svårigheten att kartlägga var bidragen hamnar, är det svårt att utvärdera dess nytta.

Det oklara sambandet mellan ökat statligt LOK-stöd och ökad aktivitetsnivå har kritiserats

---

⁴⁶ Riksidrottsförbundet, 2017f, sid 40.

⁴⁷ Norberg, 2012, sid 35.

⁴⁸ Riksidrottsförbundet, 2017f, sid 40.

⁴⁹ Riksidrottsförbundet, 2017f, sid 40.

⁵⁰ Riksidrottsförbundet, 2016c.

⁵¹ Kulturutskottet, 2017, sid 48.

⁵² Socialdepartementet, 2016.

⁵³ Riksidrottsförbundet, 2017f. Kostnaden beräknas genom att summera personalkostnader, inkl sociala avgifter, avskrivningar, övriga externa kostnader samt differensen mellan intäkter och kostnader.

⁵⁴ Distriktsidrottsförbunden får dock även bidrag från bl.a. kommuner, regioner och EU. Distriktens kostnader har beräknats genom att summera deras förbundskostnader, övriga externa kostnader och personalkostnader.

⁵⁵ Riksrevisionen, 2004, sid 16.

⁵⁶ Riksrevisionen, 2004, sid 7.

⁵⁷ Kulturutskottet, 2017, sid 9.

från flera håll. Dåvarande revisionsdirektör för Riksrevisionsverket skriver i en kommentar till sin rapport att det var ”svårt att belägga om stödet vare sig ökar omfattningen av aktiviteterna eller inriktningen på dessa.”⁵⁸ Idrottsstödsutredningen gjorde bedömningen att den kraftiga bidragshöjningen inte lett till att staten fått mer aktiviteter för sina pengar, utan att föreningar fått mer pengar för sina aktiviteter.⁵⁹ Mellan åren 2000 och 2009 ökade det statliga LOK-stödet väsentligt. Efter 2009 har däremot utbetalningarna minskat, till följd av att aktivitetsnivån minskat. Trots en höjning av åldern för bidragsberättigad deltagare har utbetalningarna till föreningarna minskat. Minskningen uppgår till ca 7 miljoner registrerade deltagartillfällen, vilket motsvarar en minskning med 12 procent och som inte kan förklaras av minskade åldersgrupper. Kulturutskottets uppföljnings- och utvärderingsgrupp konstaterar krasst att aktivitetsnivån inom barn- och ungdomsidrotten trots betydande anslagsförstärkningar inte har förbättrats.⁶⁰

Utvärderingar av Idrottslyftet visar att det generellt inte har lockat nya grupper till föreningsidrotten eller förmått fler att stanna kvar.⁶¹ Trots kritiken har projektet tillförts mer pengar än tidigare. Regeringen konstaterade 2016 att kritik mot måluppfyllelsen framförts och menade att Riksidrottsförbundet har för avsikt att anta nya riktlinjer för stödet.⁶² Men bidragets omfattning kvarstår. Trots klar avsaknad av önskad effekt vill såväl regeringen som oppositionen behålla eller utveckla Idrottslyftet.

STATSBIDRAGEN HAR SKAPAT ETT MONOPOL

Sättet som staten har valt att ge bidrag till idrottsrörelsen medför en direkt styrning av civilsamhället och en likriktning av svensk idrott. Reglerna är utformade så att det i flera fall krävs ett medlemskap i Riksidrottsförbundet för att erhålla statsbidrag, vilket i praktiken tvingar föreningar och förbund in i den rikstäckande organisationen. Det är en lustig effekt att statens mål om att upprätthålla en frivillig och självständig idrottsrörelse i praktiken leder till upprätthållandet av ett Riksidrottsförbund där alla måste vara medlemmar. Det lägger en våt filt över föreningslivet när organisationer som skulle kunna ersätta eller komplettera Riksidrottsförbundet motarbetas. Medlemskap i föreningar borde bygga på att man känner att man erhåller ett mervärde, inte på att man måste.

Ett statligt stöd som är reserverat för medlemsförbund är det ovan beskrivna *SF-stödet*. Även utvecklingsstödet i Idrottslyftet är vikt inkom för RF:s medlemmar, och för att få ta del av de 150 miljoner kronorna behöver man således vara medlem. Detsamma gäller för de 223 miljoner kronor som specialidrottsförbunden fördelar till sina föreningar.⁶³ Ett specialidrottsförbund kan visserligen bestämma att dela med sig av sitt utvecklingsstöd till ett externt förbund, genom ett samarbetsavtal. Ett samarbetsavtal kan också ge föreningarna rätten att direkt söka Idrottslyftets föreningsstöd.⁶⁴ Varför ett förbund skulle avtala bort en del av sina egna pengar är en bra fråga. När det gäller det statliga LOK-stödet stadgar Riksidrottsförbundets föreskrifter att stödet får beviljas idrottsföreningar som är *medlemmar* i ett specialidrottsförbund anslutet till RF. För de föreningar som inte är det, behöver de säkerställa att de tillhör ett idrottsförbund som har ett godkänt *samarbetsavtal* med ett specialidrottsförbund.⁶⁵

Samarbetsavtalen framhävs av Riksidrottsstyrelsen som en lösning för de idrottsförbund

⁵⁸ Sandahl, 1998, sid 52.

⁵⁹ SOU 2008:59, sid 293.

⁶⁰ Kulturutskottet, 2017, sid 55–57; Kulturutskottet, 2017, sid 125.

⁶¹ Kulturutskottet, 2017, sid 65.

⁶² Kulturutskottet, 2017, sid 41.

⁶³ Islandshästförbundet, 2017, sid 11f.

⁶⁴ Medarbetare på Riksidrottsförbundet. E-post.

⁶⁵ Riksidrottsförbundet, 2016a, sid 1.

som *inte* är medlemmar i Riksidrottsförbundet. Men om man går igenom hur samarbetsavtalen fungerar för exempelvis Cheerleadingförbundet och Islandshästhästförbundet, två förbund som inte tillåts vara medlemmar i Riksidrottsförbundet, framgår att lösningen inte är tillfredsställande, och att vad som skrivits i avtalen inte alltid överensstämmer med vad som sker i praktiken. Cheerleadingförbundet (SCF) har ett samarbetsavtal med Gymnastikförbundet, och Islandshästhästförbundet (SIF) har ett samarbetsavtal med Ridsportförbundet.

För SCF:s del ska samarbetsavtalet i teorin ge föreningarna rätten att söka om statligt LOK-stöd. Tyvärr fungerar inte samarbetsavtalet alltid i praktiken och flera av deras föreningar har behövt ingå dubbelmedlemskap i både Cheerleading- och Gymnastikförbundet.⁶⁶ Dubbelmedlemskapet berättigar förvisso föreningarna till det statliga LOK-stödet, men medför också ökade medlemsavgifter och ökad administration.⁶⁷

Något som däremot är glasklart är att SF-stöden inte kommer SCF och SIF till del. Cheerleadingförbundet skriver att de i överenskommelse med Gymnastikförbundet kan erhålla administrativt stöd och del av statsanslaget⁶⁸, vilket till viss del stämmer. Huruvida pengarna som fördelas till Cheerleadingförbundet är i paritet med det stöd Gymnastikförbundet erhåller går dock att diskutera. Det administrativa stödet uppgår till 25 000 kr, vilket utslaget på de drygt 6000 medlemmarna blir runt 4,50 kr per person och år, ett belopp som har varit oförändrat sedan 1995.⁶⁹ Värt att poängtera är att statens stöd till idrotten har ökat markant under samma period. Samtidigt får Gymnastikförbundet lite mer än 12 miljoner kronor i SF-stöd, ungefär 490 gånger så mycket som SCF. Trots RF:s fördelningsnycklar är det svårt att motivera denna skillnad med mer än att det ena förbundet är medlem i RF och det andra inte är det.

Samarbetsavtal brister även för Islandshästhästförbundet eftersom det inte berättigar dem till stöd på förbunds nivå och således erhåller 0 kronor.⁷⁰ Enligt Jan Ljungholm, ordförande för SIF, behöver de äska sitt centrala stöd genom Ridsportförbundet. Efter äskandet meddelades de att de inte kunde söka centralt stöd om föreningarna inte också var registrerade hos Ridsportförbundet. Även här dyker problemet med dubbelmedlemskap upp. Inte heller får Ridsportförbundet medel för SIF:s medlemmar och behöver således ta från sin egen del av kakan.⁷¹

När det gäller Idrottslyftet framkommer att specialidrottsförbund kan bestämma om de vill fördela medel till ett samarbetsförbund. Dock krävs det ett aktivt beslut från specialidrottsförbundet för att medlen ska fördelas.⁷² Varför förbunden skulle vilja dela med sig är oklart, och inte heller har utvecklingsstödet 150 miljoner kommit SCF eller SIF till del. Idrottslyftets föreningsdel är däremot ambivalent. Föreningsstödet från specialidrottsförbundet har SIF:s föreningar inte tillgång till, men däremot det föreningsstöd som RF:s distriktsidrottsförbund och SISU fördelar.⁷³ Samtidigt framkommer att medlen delas ut godtyckligt beroende på Distriktsidrottsförbund.⁷⁴ Om en förening däremot har ett dubbelmedlemskap, som är fallet med många Islandshästhästföreningar, ska de dock kunna söka föreningsstödet direkt från sitt SF.⁷⁵

Givet den komplicerade situation som uppstår, förvånar det inte att SIF och SCF vid upprepade tillfällen ansökt om, men inte beviljats, medlemskap i Riksidrottsförbundet. Det är helt

---

⁶⁶ Cheerleadingförbundet, 2017a, sid 1.

⁶⁷ Sandström, Anna, förbundsstyrelseledamot i Svenska Cheerleadingförbundet. Intervju 2017-07-11.

⁶⁸ Riksidrottsförbundet, 2017c, sid 5.

⁶⁹ Cheerleadingförbundet, 2017a, sid 1.

⁷⁰ Islandshästhästförbundet, 2017, sid 2.

⁷¹ Ljungholm, Jan, ordförande för Svenska Islandshästhästförbundet. Intervjuer 2017.

⁷² Medarbetare på Riksidrottsförbundet. 2017. E-post.

⁷³ Islandshästhästförbundet, 2017, sid 11f.

⁷⁴ Ljungholm, Jan, ordförande för Islandshästhästförbundet. Intervjuer 2017.

⁷⁵ Medarbetare på Riksidrottsförbundet. 2017. E-post.

enkelt så incitamenten är utformade. Bara det faktum att SF-stöden på 400 miljoner kronor är vikt åt de på insidan får effekter för dem utanför Riksidrottsförbundet.

OLIKA REGLER FÖR ARBETSTILLSTÅND

Riksidrottsförbundets förvaltningsuppgifter sträcker sig längre än till bara förmedling av bidrag. År 2014 rekryterade e-sportsorganisationen "Ninjas in Pyjamas" den världskända ryska League of Legends-spelaren Aleksei "Impal3r" Ichetovkin. Det fanns dock ett problem. Eftersom e-sport inte är representerat i Riksidrottsförbundet faller inte professionella e-sportare under samma regelverk som andra idrottare. Den professionella e-sportaren anses därför inte ha unik kompetens och måste söka enligt de vanliga arbetstillståndsreglerna. En sådan regel är att tjänsten skulle utlysas i hela EU. Följden? Impal3r fick inte arbetstillstånd och kunde inte spela i laget.⁷⁶ Hade laget däremot varit en del av den formella svenska idrottsrörelsen hade resultatet varit annorlunda.

Reglerna för idrottare och tränare skiljer sig åt från vad som normalt gäller för arbetstillstånd. Idrottare och tränare anses utgöra en del av ett s.k. internationellt utbyte, men för att de särskilda reglerna ska vara tillämpliga måste den sökande ha ett kontrakt med en förening eller klubb tillhörandes Riksidrottsförbundet. Kravet gör att utövare för idrottsverksamheter som inte är anslutna inte kan betraktas som idrottare eller tränare enligt Migrationsverkets mening, varför vanliga regler för arbetstillstånd gäller.⁷⁷

Migrationsverket och Riksidrottsförbundet har en överenskommelse där RF fungerar som remissinstans och ska yttra sig. Förfarandet liknar den som fackförbund ska göra vid vanliga anställningar för arbetskraftsinvandrare.⁷⁸ I yttrandet ska det framgå att den sökande är kvalificerad för sin anställning, "vilket i sin tur ska innebära att utbytet är av väsentlig betydelse för berört SF:s idrottsliga verksamhets positiva utveckling." Dessutom ska yttrandet visa att anställningen ger en kontant ersättning som aldrig understiger den av RF och Migrationsverket fastställda minimiersättningen.⁷⁹

Skillnaden i förfarandet är ett starkt incitament för externa idrottsverksamheter att ansluta sig till Riksidrottsförbundet, eftersom det kan få allvarliga konsekvenser för verksamheternas möjligheter att attrahera internationell spetskompetens likt spelare eller tränare. Enligt en person på Migrationsverket är det annars i princip omöjligt att få arbetstillstånd.⁸⁰

MONOPOLET INKLUDERAR INTE ALLA

Att Riksidrottsförbundet i dag samlar den absoluta majoriteten av svensk föreningsidrott bör inte längre förvåna läsaren av denna rapport. Vad som däremot är förvånande, och direkt anmärkningsvärt, är hur somliga förbund nekas medlemskap utifrån villkor som RF själva formulerat.

Inför RF-stämman 2017 inkom det nio stycken ansökningar om medlemskap i Riksidrottsförbundet.⁸¹ Medlemsansökningarna ska prövas utifrån fem stycken villkor. Det ansökande förbundet ska

- 1) bedriva och administrera idrott,
- 2) vara en ideell förening,

---

⁷⁶ Ninjas in Pyjamas, 2014.

⁷⁷ Medarbetare på Migrationsverket, 2017. E-post.

⁷⁸ Se Hultman, 2016.

⁷⁹ Migrationsverket & Riksidrottsförbundet, 2014.

⁸⁰ Mejlkonversation med anställd på Migrationsverket, 2017.

⁸¹ Riksidrottsförbundet, 2017c.

- 3) bedriva verksamhet i samklang med RF:s verksamhetsidé, vision och värdegrund,
- 4) bedriva/administrera verksamhet som inte är nära besläktad med redan befintligt förbund i RF, och
- 5) ha minst 25 medlemsföreningar med minst 1 500 medlemmar.⁸²

Även om villkoren kan framstå som någorlunda objektiva är det viktigt att förstå att det är Riksidrottsförbundets *nuvarande medlemmar* som röstar om eventuella *nya medlemmar*. Att den medlemsstyrda organisationen beslutar om huruvida RF-familjen ska få tillökning eller inte innebär inte per automatik att allmänintresset är vägledande.

Ansökande förbund får inte bedriva ”nära besläktad verksamhet”

Ett villkor som sticker ut är att det ansökande förbundet inte får bedriva verksamhet som ”är nära besläktad med verksamhet inom till RF redan anslutet förbund.” Det anses alltså ligga i allmänhetens intresse att förhindra medlemskap för förbund med liknande verksamheter. Riksidrottsstyrelsen motiverar villkoret med minskade administrativa kostnader för idrottsrörelsen i stort, genom att samla likartad verksamhet inom ett förbund, eller genom system med samarbetsavtal. Riksidrottsstyrelsens lösning för minskade administrativa kostnader, i form av samarbetsavtal, framstår dock inte som mindre administrativt. I stället framstår villkoret snarare som ett skydd för de förbund som var först med att bli medlemmar.

Två förbund som nekas tillträde är Cheerleadingförbundet och Islandshästförbundet. Cheerleadingförbundet har över 20 år på nacken och samlar i dag drygt 6 000 medlemmar i över 54 föreningar.⁸³ Islandshästförbundet är ännu äldre och samlar 65 föreningar med drygt 7 000 medlemmar.⁸⁴ De är båda anslutna till internationella organ och deltar i internationella tävlingar. Riksidrottsförbundet har däremot ansett att Cheerleadingförbundet bedriver nära besläktad verksamhet med Gymnastikförbundet, och Islandshästförbundet med Ridsportförbundet. Därför har de inte beviljats medlemskap.

I sina ansökningar lyfter båda dessa förbund sin särart och en stark önskan om att inte förväxlas med annan idrott. Cheerleadingförbundet gör i en debattartikel en relevant jämförelse med basket och handboll. De båda innehåller visserligen en boll, lag, och ett mål, men som de skriver är ”[ursprung], utförande, regler och fokus (...) olika för de olika sporterna”.⁸⁵ Inte heller internationellt är cheerleading per automatik likställt med gymnastik, och i exempelvis Finland har cheerleading ett eget specialidrottsförbund. När det gäller Islandshästförbundet skriver RS att den ”främsta berörpunkten är självfallet hästen som utgångspunkt för den idrottsliga aktiviteten”.⁸⁶ Islandshästförbundet å andra sidan styrker sin särart med att idrotterna bedrivs på olika anläggningar, har egna reglementen och är anslutna till olika till internationella förbund.⁸⁷

Det finns en säkerhetsventil då villkoret om närbesläktade förbund kan frångås om särskilda skäl finns och om Riksidrottsstyrelsen föreslår det. Uppenbarligen anses inte sådana skäl föreligga för Cheerleadingförbundet och Islandshästförbundet, eftersom de vid upprepade tillfällen nekats medlemskap trots att de i övrigt uppfyller kraven. Ansökningarna har nu lagts på is efter att RF-stämman beslutade att återremittera dem till 2019 och behandlas ”efter att en grundlig genomlysning för kriterierna och villkoren för medlemskap i RF och SISU skett.”⁸⁸

Kravet om att inte bedriva nära besläktad verksamhet är ett exempel på en konflikt mellan

⁸² Riksidrottsförbundet, 2017c.

⁸³ Cheerleadingförbundet, 2017b.

⁸⁴ Islandshästförbundet, 2017, sid 3f.

⁸⁵ Chieux & Sandström, 2017.

⁸⁶ Riksidrottsförbundet, 2015b.

⁸⁷ Islandshästförbundet, 2017.

⁸⁸ Riksidrottsförbundet, 2017c.

allmänintresset och RF:s egenintresse. Konflikten berörs även i Idrottsstödsutredningen där de skriver att det ”kan uppstå situationer där utomstående organisationer till fullo infriar statens idrottspolitiska mål men samtidigt går miste om statligt stöd eftersom de nekas inträde RF av organisatoriska skäl”.⁸⁹ Det här bör ses som just en sådan situation. Det kan inte vara rimligt att en organisation nekas tillträde därför att ett annat förbund *hann före*. Samtidigt är det uppseendeväckande att självständiga idrottsförbund ska tvingas in under andra idrottsförbund, trots sin önskan om att även framgent vara självständiga.

Ansökande förbund behöver bedriva ”idrott”

Under de senaste fem åren har en del e-sportsutövare börjat organisera sig i Svenska E-sportförbundet med siktet inställt på medlemskap i RF.⁹⁰ Utifrån Riksidrottsförbundets medlemsvillkor har det uppstått en debatt om huruvida e-sport är att betraktas som en idrott, eller som en sport. I grund och botten borde en definition av idrott vara överflödigt eftersom det sällan får några konsekvenser. I realiteten behövs det däremot en definition eftersom ett villkor för medlemskap är att förbundet ska ”bedriva och administrera idrott.” Riksidrottsförbundet definierar idrott som ”fysisk aktivitet som vi utför för att kunna ha roligt, må bra och prestera mera.”⁹¹

E-sport kan kortfattat sägas vara ett samlingsnamn för tävlingar som utförs på datorer och tv-spelskonsoller. Sverige är ett världsledande land inom e-sport med flera välkända lag och turneringarna kallade ”Dreamhack”.⁹² Det är enkelt att konstatera att mycket av e-sporten utförs stillasittande, och därför inte utgör fysisk aktivitet. Å andra sidan har forskare visat att de fysiska påfrestningarna för professionella e-sportare är likvärdiga de som idrottare utsätts för.⁹³ Om e-sport ska anses vara en idrott är därför inte helt lätt. E-sportförbundets ansökan om medlemskap beslutades dock ”återremitteras för beredning utifrån nya förutsättningar, och att prövningen vid RIM 2019 får ske utifrån dessa”.⁹⁴ Beslutet blev således att e-sport inte kan komma att betraktas som en idrott förrän tidigast 2019.

Riksidrottsförbundet sitter i en knivig situation. Om e-sportsförbundet framöver nekas medlemskap får RF trovärdighetsproblem genom de existerande medlemskapen för exempelvis Biljardförbundet och Dartförbundet. Bedriver de verkligen idrott, eller bedriver de också sporter? Det går också att diskutera om alla grenar i Flygsport och Bilsport är idrotter.

Medan e-sporten inte anses vara en officiell idrott i Sverige, anses den vara det i många andra länder. I 22 länder har e-sporten nu erkänts officiellt, antingen av ett nationellt förbund, en nationell olympisk kommitté eller av ett idrottsdepartement. I vårt närområde finns exempel på detta i Finland och Ryssland. I de asiatiska spelen 2018 kommer e-sporten vara med som en uppvisningssport, och 2022 vara med som en sport bland andra. Även International University Sports Federation (FISU) kommer ha med e-sporten i Taipei.⁹⁵ USA har sedan 2013 erkänt e-sportare som professionella atleter, vilket kraftigt underlättar deras visumansökningar.⁹⁶ Något motsvarande vore rimligt för Sverige.

---

⁸⁹ SOU 2008:59, sid 402.

⁹⁰ Hallberg, Alexander, ordförande för Svenska E-sportförbundet. Intervju 2017-06-21.

⁹¹ Riksidrottsförbundet, 2017e.

⁹² Hallberg, Alexander, ordförande för Svenska E-sportförbundet. Intervju 2017-06-21.

⁹³ Schütz, 2016.

⁹⁴ Riksidrottsförbundet, 2017c, sid 8.

⁹⁵ Eklund, 2017.

⁹⁶ Tassi, 2013.

KORPORATISM OCH EGENINTRESSE

KORPORATISM

Den höga organisationsgraden i Sverige och Norden har varit en drivande kraft i civilsamhällets utveckling. Organisation i föreningar uppkom före välfärdsstatens framväxt och särskiljer Norden från många andra samhällen.⁹⁷ Forskaren Lars Trägårdh har framhållit att civilsamhället utvecklades i takt med att den gamla feodala ordningen föll samman, och att de politiska, ekonomiska, religiösa och sociala organisationerna fyllde behov som uppstod när individer frigjordes från äldre tiders institutioner.⁹⁸ När individer upptäcker att de har gemensamma intressen är det en självklarhet att de kan organisera sig för att främja dessa. Att individerna sedan arbetar med politisk påverkan är även det en naturlig följd av deras vilja att nå sina egna mål. Problem uppstår först när organiserade intressen i praktiken blivit en del av den offentliga maktutövningen. När egenintresset tillåts bli allmänintresse. Folkrorelseutredningen skriver om svensk folkrörelsekultur att den ”ibland [har] inneburit att föreningslivet har varit så starkt knutet till staten att man setts som utförare av statlig verksamhet”.⁹⁹ Men föreningslivet ska inte misstas för en förvaltningsmyndighet.

Legitimiteten hos förvaltningsmyndigheter bygger på att tjänstemännens myndighetsutövning följer våra representativa principer, där makt delegerats från medborgare till politiker, och från politiker till tjänstemän. Delegeringen ger upphov till en ansvarskedja där tjänstemän indirekt är ansvariga inför medborgarna. Den yttersta legitimiteten är därför Sveriges demokratiska val med allmän och lika rösträtt. I den korporativa förvaltningsmodellen med Riksidrottsförbundet som utförare av myndighetsuppgifter är den generella ansvarskedjan bruten och därmed saknas demokratisk legitimitet.

Riksidrottsförbundet är visserligen likt det svenska styrelseskicket byggt på representativa principer. Medlemmarna i de lokala föreningarna utser sina beslutsfattare – stämooombuden – som fattar beslut i gemensamma frågor. Det är även stämooombuden som utser Riksidrottsstyrelsen med uppgift att verkställa beslut i enlighet med stämmans intentioner. Men i kontrast till Sveriges styrelseskick bottenar Riksidrottsförbundets legitimitet i ett förtroende från medlemmarna, och inte från medborgarna. Det är inför förbundets medlemmar som beslut och agerande ska motiveras, och det är av dem som ansvarsfrihet beviljas. Medborgarna i stort är inte en del av processen.

SAMTLIGA BÖR VARA INKLUDERADE

När bland andra Riksrevisionen skriver att en korporativ förvaltningsmodell kan ha positiva effekter är det betingat av att organisationen omfattar de flesta, helst alla, aktörer inom verksamhetsområdet.¹⁰⁰ Visserligen har en del idrottsförbund varit tvungna att överge sin självständighet och ansluta till ett redan befintligt specialidrottsförbund, men över tid är trenden att antalet förbund har ökat. Samtidigt är det tydligt att det finns förbund som antingen självmant eller tvunget står utanför Riksidrottsförbundet. Dessutom har landskapet för idrott och motionerande förändrats. I dag motionerar och tränar många privatpersoner på kommersiella gym, i organiserade lopp eller helt och hållet oorganiserat. Detta är idrott och motion utanför Riksidrottsförbundets sfär.

---

⁹⁷ Nilsen, 2013, sid 248.

⁹⁸ Trägårdh, 2011, sid 10.

⁹⁹ SOU 2007:66, sid 30.

¹⁰⁰ Riksrevisionen, 2004, sid 20.

Riksidrottsförbundets legitimitet bottnar i att de sägs omfatta *hela* idrottsrörelsen, och därför kan representera den. När så uppenbarligen inte är fallet försvagas legitimiteten, vilket även Riksidrottsförbundet är medveten om. ”[Varje] åtgärd av de egna medlemsförbunden som sluter organisationen mot omvärlden, är ett steg närmare ett ingripande från staten”.¹⁰¹ Därför är det uppseendeväckande att fullt fungerande idrottsförbund med verksamhet till stor glädje för dess medlemmar inte släpps in därför att de anses bedriva *nära besläktad verksamhet*. Syftet bör vara att främja idrott och hälsa, och en exkludering kan inte sägas bidra till detta. För dem som står utanför går det inte att kräva beslutsfattarna i RF på ansvar. Är man inte medlem har man inte heller något att säga till om, vilket även gäller för oss medborgare.

Kanske är tiden för när idrott och rörelse var tvunget att organiseras i en *rörelse* förbi. Allt fler individer väljer att lösa medlemskap i kommersiella gym där en tjänst levereras mot en avgift. Dessutom organiseras återkommande fristående evenemang för löpning och cykling. Det helt spontana motionerandet i skog och mark sker även det utanför organiserade föreningar. Ur ett folkhälsoperspektiv behöver en minskning av den organiserade idrotten i föreningar och förbund inte vara negativt om det i stället ersätts av privat och individuellt motionerande. I ett sådant läge är det inte självklart att statens väg till idrotten måste gå igenom Riksidrottsförbundet. Det kan finnas nya sätt att organisera allt på.

*Men för folkrörelserna blir själva rörelsen ett mål i sig, snarare än det som den från början syftade till att främja. Man kan ju undra: Är det folkrörelsen som är det viktiga? Eller att folk rör på sig?*¹⁰²

SJÄLVSTÄNDIGHETENS PARADOX

På det stora hela är idrottsrörelsen fri att utforma sin verksamhet som de själva finner lämpligt. Statsbidragen kommer visserligen med en del villkor, men idrottsrörelsen har lyckats med att minimera statens inblandning i ens egna angelägenheter. Idrottsrörelsen är däremot inte friad från sig själv, och specialidrottsförbund har flera gånger fått se sin självständighet kringskäras av Riksidrottsförbundet och andra specialidrottsförbund.

Genom ett medlemskap i RF förbinder sig specialidrottsförbundet att bedriva sin idrott ”i enlighet med den av RF-stämman beslutade verksamhetsidé, visionen och värdegrunden.” Det är således inte upp till idrottsförbunden själva att bestämma hur de ska bedriva sin egen verksamhet, utan det avgör RF-stämman. Förbundens stadgar och tävlingsregler får inte strida mot RF:s egna stadgar, eller ”de principer som RF:s stadgar grundar sig på”.¹⁰³ Varför behöver hela idrottssverige följa exakt samma verksamhetsidé, vision och värdegrund? Är inte mångfalden en av civilsamhällets styrkor?

Ett av flera beslut som specialidrottsförbund måste följa är kvotering av idrottsstyrelserna. För detta kommer Riksidrottsförbundets stadgar att ändras, med följderna att specialidrottsförbundens styrelser och valberedningar ska ha en 40–60 könsbalans i sina styrelser och valberedningar.¹⁰⁴ Den ursprungliga tanken var ekonomiska straff för de förbund som inte klarade målsättningen. Straffen ska nu ersättas med ekonomiska belöningar för de som i stället klarar av målsättningen.¹⁰⁵ Kontentan är dock densamma. Frågan är varför Riksidrottsförbundet ska

¹⁰¹ Riksidrottsförbundet, 2017c, sid 2.

¹⁰² Eriksson, 2015.

¹⁰³ Riksidrottsförbundet, 2017e.

¹⁰⁴ Riksidrottsförbundet, 2017a.

¹⁰⁵ Edwinsson, 2017.

driva frågor som är tydligt politiska och inte idrottsliga.

Staten har byggt upp ett system där ett medlemskap i Riksidrottsförbundet tydligt premieras framför att stå utanför. Samtidigt som idrottsförbundet därigenom tvingas in, appliceras alltså interndemokrati där en majoritet av stämmombuden kan välja att fatta beslut som går det individuella idrottsförbundet emot. Idrottsförbundet kan i det läget välja att antingen följa beslutet mot sin egen vilja, eller att lämna Riksidrottsförbundet och därigenom avsäga sig de privilegier ett medlemskap medför. Förutsatt att det är idrottsförbundet som själva bäst vet hur deras egen verksamhet ska bedrivas, är detta en konstig ordning.

SÄRINTRESSET PRÄGLAR SPELMARKNADEN

Det svenska spelmonopolet är ett exempel på hur lagar och regler har utformats för att premiera somliga grupper framför andra. Det råder förvisso ett monopol på spelmarknaden, men ideella föreningar som betraktas ha som sitt huvudsakliga syfte att ”främja ett allmännyttigt ändamål inom landet” kan ändå få tillstånd att anordna ett lotteri.¹⁰⁶ Totalt omsatte dessa föreningars egna spel och lotterier netto 3,9 miljarder kronor under år 2016, och cirka två miljarder utbetalades till dem.¹⁰⁷

Det är alltså stora belopp som föreningar, däribland idrottsrörelsen, erhåller från sina spel och lotterier på den i övrigt reglerade spelmarknaden. Eftersom resultatet från de särskilda privilegierna är starka, är det rimligt att folkrörelserna vill skydda dem. Folkrörelserna har därför länge propagerat för fortsatt reglering av spelmarknaden. Som ett exempel redovisade Riksidrottsförbundet i sin verksamhetsberättelse för år 2005 att spelintäkterna i stor utsträckning bygger på att spelmarknaden fortsätter vara starkt reglerad, och att de därför har ”fortsatt agera aktivt till försvar för denna reglering”. Samma år besökte Riksidrottsförbundets ordförande Bryssel för att säkra att EU driver en för dem gynnsam linje.¹⁰⁸

Politikerna är mycket väl medvetna om de konsekvenser som kan uppstå till följd av liberaliseringar. I kommittédirektivet för spellicensutredningen stadgas därför att den föreslagna regleringen utformas så att förutsättningarna för finansiering av allmännyttiga ändamål kan bevaras i så hög utsträckning som möjligt. Ett nytt licenssystem där aktörer ska betala skatt kan få konsekvenser för de ideella organisationerna.¹⁰⁹

Att särskild hänsyn till folkrörelserna tas framgår i slutbetänkandet från Spellicensutredningen (SOU 2017:30). Utredaren föreslår att staten och föreningar framöver ska ha delad ensamrätt att bedriva spel på lotterier och att föreningarna undantas från skatt. För bingo gäller ensamrätten på den landbaserade sådana, medan de får konkurrera med andra aktörer när det gäller onlinebaserade spel. På den resterande konkurrensutsatta delen av spelmarknaden får föreningarna däremot ingen skattefrihet.¹¹⁰ Som väntat stödjer Riksidrottsförbundet förslaget om skattefrihet för lotterier och ensamrätt på landbaserad bingo, men vill att onlinebingo ska ingå. Det hade gett dem monopol på marknaden. De menar att bingo är ”hävdivunnen för föreningslivet”.¹¹¹

Situationen med Spellicensutredningen tycks bekräfta tesen om att intressegrupper ”försöker forma politiken så att skatter, subventioner och regleringar gynnar deras verksamheter.”¹¹² Riksidrottsförbundet resonemang speglar inte i första hand allmänintresset, utan är snarare en reaktion mot en teknikutveckling som undergräver tidigare monopol. Varför ligger det i allmänhetens och spelarnas intresse att ge ensamrätt och skattefrihet åt särskilda föreningar?

¹⁰⁶ Lotterilag (1994:1000).

¹⁰⁷ SOU 2017:30, del 1, sid 32–33.

¹⁰⁸ Riksidrottsförbundet, 2006, sid 20.

¹⁰⁹ Kommittédirektiv 2015:95.

¹¹⁰ SOU 2017:30, del 1, sid 30–33.

¹¹¹ Riksidrottsförbundet, 2017d.

¹¹² Berggren, 2000, sid 52.

REFORMFÖRSLAG

Att statlig idrottspolitik skapar och upprätthåller ett monopol inom idrotten är problematiskt. Politiker bör sträva efter ett fritt och självständigt civilsamhälle där föreningar själva har möjligheten att forma sin egen organisering. Staten bör inte premiera en enskild organisation framför en annan. Av det skälet kan inte Riksidrottsförbundet fortsätta att inneha statligt sanktionerade befogenheter. De förvaltningsuppgifter som berör myndighetsutövning, liksom fördelningen av statsbidrag, bör därför fräntas Riksidrottsförbundet.

Den faktiska idrottsverksamheten utförs i de tusentals föreningarna av de ännu fler ledare och tränare som frivilligt valt att engagera sig ideellt. Tyvärr präglas statens bidrag till idrotten ifrån ett uppifrån och ner-perspektiv där resurserna tillförs Riksidrottsförbundet. Då en stor andel av medlemmen fastnar i RF och i toppen av deras medlemsorganisationer så når en stor andel av statens bidrag inte idrottsföreningarna. Om politiker framöver vill ge offentligt stöd åt idrotten är det viktigt att se till att medlemmen faktiskt hamnar hos föreningarna.

Att tillföra pengar i toppen strider också mot idén om organisationer som frivilliga sammanlutningar av medlemmar i syfte att samarbeta om frågor. Istället blir centralorganisationen i sig konstanten som de lokala föreningarna måste förhålla sig till.

Kommunernas direkta bidrag till föreningarna är i dag på samma nivå som statens. Ett sätt att säkerställa att de offentliga bidragen hamnar hos föreningarna och inte centralorganisationer är att låta kommunerna ta hela ansvaret för eventuell finansiering av idrotten.

Riksidrottsförbunden sitter på en enorm kompetens om svensk idrott som inte får förminskas. Idrottsrörelsen gör rätt i att organisera sig, och det är nödvändigt att det finns personal centralt som kan hjälpa föreningar med ekonomi och administration. Detsamma gäller specialidrottsförbunden med sin ovärderliga kunskap om sina respektive idrotter. Däremot bör systemet utformas utifrån föreningarna och inte utifrån centralorganisationerna. Föreningarna kan i ett sådant system finansiera de tjänster som Riksidrottsförbundet eller specialidrottsförbunden tillhandahåller. På så sätt vänds pyramiden och den sanna makten hamnar hos föreningarna. Givet att förbundens kompetens efterfrågas och om föreningarna väljer att organisera sig på det sättet, kommer förbunden att bestå och bli bättre än i dag.

När det gäller arbetstillstånd bör regelverken utformas på så sätt att det inte betingar ett medlemskap i RF. Därigenom kan andra medlemskap ges samma tyngd, och även e-sportsutövare ha möjlighet till arbetstillstånd.

Sammantaget skulle det skapa en livskraftig idrottsrörelse i Sverige präglad av mångfald och självständighet, vilket tyvärr är motsatsen mot idag.

Reformförslag:

- Fränta Riksidrottsförbundet deras särställning som organisation. Riksidrottsförbundet bör som alla andra föreningar representera sina medlemmar och inte ges speciella befogenheter av staten.
- Avskaffa de statliga bidragen till idrott som i dag fördelas genom Riksidrottsförbundet.
- Låt kommunerna ta ett större ansvar för idrottspolitikerna.
- Reformera systemet med arbetstillstånd för deltagare i olika tävlingar. Samma regler måste gälla för alla.

KÄLLOR OCH REFERENSER

OFFENTLIGT TRYCK

- Kommittédirektiv 2015:95. *Omreglering av spelmarknaden*.
Kulturutskottet, 2017. *Statens idrottspolitiska mål - en uppföljning med inriktning från barn och ungdomar*. 2016/17:RFR12. Stockholm: Sveriges Riksdag.
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, 2017. "Årsredovisning : Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor : 2016". <https://www.mucf.se/sites/default/files/publikationer_uploads/mucf-arsredovisning-2016-2.pdf> (Hämtad 2/8 2017).
- Proposition 2006/07:1. Budgetproposition för 2007. Utgiftsområde 17.
- Proposition 2008/09:126. *Statens stöd till idrotten*.
- Proposition 2010/11:1. *Budgetproposition för 2011. Utgiftsområde 17*.
- Proposition 2016/17:1. *Budgetproposition för 2017. Utgiftsområde 17*.
- Proposition 2017/18:1. *Budgetproposition för 2017. Utgiftsområde 17*.
- Riksrevisionen, 2004. "Offentlig förvaltning i privat regi : statsbidrag till idrottsrörelsen och folkbildningen". RiR 2004:15. Stockholm: Riksrevisionen.
- Socialdepartementet, 2016. *Regleringsbrev för budgetåret 2016 avseende anslag 13:1. S2016/07332/RS*.
- SFS 1994:1000. *Lotterilag*.
- SFS 1995:361. *Lag om överlämnande av förvaltningsuppgifter till Sveriges Riksidrottsförbund*.
- SFS 1999:1177. *Förordning om statsbidrag till idrottsverksamhet*.
- SOU 1922:08. *Utredning angående statsunderstöd för idrottens främjande : Angiven av tillkallade sakkunniga*.
- SOU 2007:66. *Rörelser i tiden : Slutbetänkande av utredningen om den statliga folkrörelsepolitiken i framtiden..*
- SOU 2008:59. *Idrottsstödsutredningen. Föreningsfostran och tävlingsfostran : En utvärdering av statens stöd till idrotten : Betänkande av Idrottsstödsutredningen*.
- SOU 2017:30. *Spellicensutredningen. En omreglerad spelmarknad*.

ARTIKLAR

- Chieux, Katrin & Sandström, Anna, 2017. "Debatt: Uppvärdera cheerleading som sport". *Jönköpings-Posten* 19/5. <<https://www.jp.se/article/debatt-uppvardera-cheerleading-som-sport/>> (Hämtad 29/6 2017).
- Edwinsson, Lisa, 2017. "RF byter piska mot morot i kvoteringsförslaget". *Dagens Nyheter* 5/5. <<https://www.dn.se/sport/rf-byter-piska-mot-morot-i-kvoteringsforslaget/>> (Hämtad 20/7 2017).
- Eklund, Henning, 2017. "Framgångar för e-sport efter svenskt bakslag". *Dagens Nyheter* 20/4. <<https://www.dn.se/sport/framgangar-for-e-sport-efter-svenskt-bakslag/>> (Hämtad 31/7 2017).
- Eriksson, Maria, 2015. "Att springa utan stadgar". *Svenska Dagbladet* 24/7. <<https://www.svd.se/att-springa-utan-stadgar>> (Hämtad 15/6 2017).
- Schütz, Martin, 2016. "Science shows that esports professionals are real athletes". *Deutsche Welle* 12/3. <<http://p.dw.com/p/1I4sT>> (Hämtad 16/8 2017).
- Tassi, Paul, 2013. "The U.S. now recognizes esports players as professional athletes". *Forbes* 14/7. <<https://www.forbes.com/sites/insertcoin/2013/07/14/the-u-s-now-recognizes-esports-players-as-professional-athletes/#591f84083ac9>> (Hämtad 31/7 2017).

LITTERATUR

- Berggren, Niclas, 2000. "Public choice" i Norberg, Johan (red): *Stat, individ och marknad : sex skolor i samtida samhällsfilosofi*. Sid 49–82. Stockholm: Timbro förlag.

- Heckscher, Gunnar, 1984. *The welfare state and beyond : success and problems in Scandinavia*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Hultman, Fredrik, 2016. "Människorna mellan stolarna : så kan Sverige sluta utvisa människor som gör rätt för sig". Rapport. Stockholm: Timbro.
- Ljungberg, Carl Johan, 1990. "En väg ur vanmakten" i Arvidsson, Håkan m fl (red): *Det civila samhället : antologi*. Stockholm: Timbro.
- Nilsen, Håvard F, 2013. "Den nordiska modellen: offentlighet eller samhälle?" i Hallin, Hanna m fl (red): *Civilsamhället klämt mellan stat och kapital*. Sid 244-255. Stockholm: SNS Förlag.
- Norberg, Johan R, 2012. "En översikt av det svenska elitidrottssystemet" i Dartsch, Christine & Pihlblad, Johan (red): *För framtids segrar : en analys av svenska idrottssystemet*. Stockholm: Centrum för Idrottsforskning.
- Sandahl, Rolf, 1998. "LOK-stödets effekter : Utvärdering av LOK-stödet" i SOU 1998:33, *Historia, ekonomi & forskning. Rapporter till Idrottsutredningen*.
- Trägårdh, Lars, 2011. "Det borgerliga samhället: i tur och retur?" Rapport. Stockholm: Timbro.

ÖVRIGA REFERENSER

- Cheerleadingförbundet, 2017a. "Ansökan om medlemskap i Riksidrottsförbundet". <<http://www.svenskidrott.se/globalassets/svenskidrott-riksidrottsmotet/dokument/medlemsansokningar/svenska-cheerleadingforbundet.pdf?w=900&h=900>> (Hämtad 29/6 2017).
- Cheerleadingförbundet, 2017b. "Information". <<http://www.cheerleading.se/forbundet/information/>> (Hämtad 29/7 2017).
- Islandshästförbundet, 2017. "Ansökan från Svenska Islandshästförbundet om medlemskap i Riksidrottsförbundet". <<http://www.svenskidrott.se/globalassets/svenskidrott-riksidrottsmotet/dokument/medlemsansokningar/svenska-islandshastforbundet.pdf?w=900&h=900>> (Hämtad 29/6 2017).
- Migrationsverket & Riksidrottsförbundet, 2014. "Överenskommelse". <<http://www.svenskidrott.se/globalassets/svenskidrott/dokument/undersidor/idrottsjuridik/arbetstillstand-for-utlandska-idrottare---riksidro.pdf?w=900&h=900>> (Hämtad 31/7 2017).
- Ninjas in Pyjamas, 2014. "Regarding Alex Ich:s statement on his Facebook page". <<https://www.facebook.com/NipGaming/posts/554278691372247>> (Hämtad 18/7 2017).
- Riksidrottsförbundet, 2006. "Verksamhetsberättelse 2005 med årsredovisningar". <<http://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/dokumentbank/rfs-verksamhet/verksamhetsberattelse-2005.pdf?w=900&h=900>> (Hämtad 31/7 2017).
- Riksidrottsförbundet, 2015a. "Idrottslyftet 2016 - 2019". <<http://www.svenskidrott.se/globalassets/svenskidrott/dokument/undersidor/barn--och-ungdomsidrott/idrottslyftet/idrottslyftet-2016-och-framat-till-hemsidan.pdf>> (Hämtad 3/8 2017).
- Riksidrottsförbundet, 2015b. "Medlemsansökningar". <<http://www.svenskidrott.se/globalassets/svenskidrott-riksidrottsmotet/dokument/moteshandlingar/hafte-3---medlemsansokningar---hela-haftet.pdf>> (Hämtad 31/7 2017).
- Riksidrottsförbundet, 2016a. "Föreskrifter om statligt aktivitetsstöd". <<http://www.svenskidrott.se/globalassets/svenskidrott/dokument/undersidor/bidrag-och-stod/lok/lok-stodsforeskrifter-fran-20160201.pdf>> (Hämtad 29/6 2017).
- Riksidrottsförbundet, 2016b. "Idrottslyftet 2015 : utveckling för att behålla och välkomna fler". <<http://www.svenskidrott.se/globalassets/svenskidrott/dokument/undersidor/barn--och-ungdomsidrott/idrottslyftet/rapporter/rapport-il-2015-slutversion-hemsida.pdf>> (Hämtad 31/7 2017).
- Riksidrottsförbundet, 2016c. "RF:s elitstöd sänks med 30 miljoner". <<http://www.rf.se/Alla-nyheter/2013/RFselitstodsanks30miljoner>> (Hämtad 13/7 2017).
- Riksidrottsförbundet, 2016d. "Riksidrottsförbundet 2015 : Verksamhetsberättelse med årsredovisningar". <<http://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/dokumentbank/rfs-verksamhet/verksamhetsberattelse-2015.pdf?w=900&h=900>> (Hämtad 31/7 2017).

- Riksidrottsförbundet, 2017a. ”Beslut om kvotering för 40–60 representation i styrelser och valberedningar”. <<http://www.rf.se/Allanyheter/2016/beslutomkvoteringfor4060representationistylserochvalberedningar>> (Hämtad 20/7 2017).
- Riksidrottsförbundet, 2017b. ”Idrottslyftet 2016 : Återrapportering [sic!]”. <<http://www.svenskidrott.se/globalassets/svenskidrott/dokument/undersidor/bidrag-och-stod/idrottslyftet---rapport-ar-2016.pdf>> (Hämtad 5/1 2018).
- Riksidrottsförbundet, 2017c. ”Medlemsansökningar”. <<http://www.svenskidrott.se/globalassets/svenskidrott-riksidrottsmotet/dokument/moteshandlingar-2017/14.1-10-medlem-sansokningar-2017-v1.1.pdf?w=900&h=900>> (Hämtad 31/7 2017).
- Riksidrottsförbundet, 2017d. ”Remissvar – En omreglerad spelmarknad”. Stockholm: Riksidrottsförbundet.
- Riksidrottsförbundet, 2017e. ”RF:s stadgar : i lydelse efter RF-stämman 2017.” <<http://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/dokumentbank/stadgar-och-regelverk/rfs-stadgar-2017.docx?w=900&h=900>> (Hämtad 31/7 2017).
- Riksidrottsförbundet, 2017f. ”Riksidrottsförbundet 2016 : Verksamhetsberättelse med årsredovisningar”. <<http://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/dokumentbank/rfs-verksamhet/verksamhetsberattelse-2016.pdf?w=900&h=900>> (Hämtad 31/7 2017).